

[Holstein.]

det er i sin Orden, at Regeringschefen uden videre gaar til Kongen og anmoder om Tilladelse til at opløse Folketinget uden at stille sit Ministeriums Portefeuiller til Disposition, uden at henstille til Kongen, hvis han finder det betimeligt at forhandle med andre Partiførere, uden at henstille til ham at overveje, om maaske andre Partiførere burde træde til og gennemføre den midlertidige Bevillingslov og derefter udskrive Valg?

Skal det være fast parlamentarisk Praksis? Jeg synes at hvis den Fremgangsmaade, der er fulgt i dette Tilfælde, sanktioneres, er der skabt Præcedens for, at en Mindretalsregering, naar som helst den kommer i Mindretal her i Tinget paa et hvilket som helst Spørgsmaal, bare i Kraft af, at den, om jeg maa udtrykke mig populært, politisk sidder ved Fadet, kan anmode om, at der udskrives Valg.

Det synes mig, at et Parti, der kalder sig kongeligssindet, gør Kronen en overmaade daarlig Tjeneste, naar den i en saadan Situation fjerner den sidste Skygge af parlamentarisk og politisk Indflydelse for Kronen i forfatningsmæssige Spørgsmaal. Saa ved jeg ikke, hvad overhovedet Meningen er med at gaa til Kronen i politisk-parlamentariske Anliggender, saa er det jo overflødig, saa er det jo en tom Formalitet.

Derfor synes jeg, der fra konservativ Side ikke noksom kan protesteres mod den Fremgangsmaade, som Venstres højtærede Statsminister i denne Situation har fulgt. At Socialdemokratiet, som i hvert Fald teoretisk er et republikansk Parti, og som jo ikke er uden demagogiske Tilbøjeligheder, finder det i sin Orden, at der gaas frem, saaledes som der her er gaaet frem, det undrer mig aldeles ikke. Men jeg kan ikke sige andet end, at det undrer mig, at et Parti, der er saa kongeligssindet og saa loyalt overfor Kronen som Venstrepartiet, har fundet det parlamentarisk korrekt og taktfuldt at gaa frem, saaledes som den højtærede Statsminister i denne Sag er gaaet frem.

Maa det endelig være mig tilladt at gøre en Slutningsbemærkning med Hensyn til den realpolitiske Situation. Det er denne, at det burde staa det ærede Ven-

streparti, ja, overhovedet enhver Politiker, som er i Stand til at ræsonnere klart, at hvis der er noget, der er sikkert i dette Øjeblik, saa er det det, at vi staa ved et politisk Vendepunkt, ved et Vendepunkt i vort parlamentariske Liv.

Er der noget, der er sikkert, saa er det dette, at den danske Venstre-gaardmands Dage som den afgørende politiske Faktor i dansk parlamentarisk Liv er talte. Man behøver kun at betænke Resultatet af Valget i April 1924 og i Efteraaret 1926, da en socialdemokratisk Regering efter i 2 $\frac{1}{2}$ Aar at være blevet sultefødet og saboteret efter alle Kunstens Regler af Partiet Venstre alligevel var i Stand til at gaa til Valg og hjembringe en Forøgelse af 33 000 Stemmer. Læg saa hertil Resultaterne af de nu afholdte Kommunevalg, saa behøver man ikke at være nogen Spaamand for at kunne sige med den højtærede Indenrigsminister, at Klokken vil falde i Slag. Klokken er faldet i Slag! (Uro paa Tilhørerpladserne).

Formanden: Tilhørerne maa forholde sig rolige.

Holstein: Og jeg vil sige, at ligesom det i Slutningen af forrige Aarhundrede tog den danske Godsejer overmaade lang Tid at blive klar paa, at det ikke længere var Godsejerstanden, der var den afgørende Magtfaktor i dansk Politik, saaledes vilde jeg beklage, hvis det skulde tage den danske Venstregaardmand lige saa lang Tid at blive klar paa, at *han* ikke er det.

Efter Systemskiftet spillede den danske Godsejer i Landstinget og i dansk politisk Liv gennem en Aarrække, i en 15—16 Aar, en betydelig politisk Rolle, det vil jeg ikke bestride, men han var ikke den afgørende politiske Magtfaktor, og den danske Gaardmand er det heller ikke mere og vil ikke være det mere, medmindre det konservative Folkeparti gør ham dertil.

Jeg vil sige, at naar man ser Resultatet af Valgene, og ved, hvorledes den befolkningsmæssige Forskydning her i Landet foregaar, hvorledes det er Bybefolkningen, der tiltager i langt stærkere Progression end Gaardmandsbefolkningen ude